

**EFFECTIVENESS OF CARIES PROPHYLAXIS IN CHILDREN
WITH CARIE SOGENIC PROCESS ACTIVITY LEVEL II**

Shaymatova Azizaxon Rustambekovna

Axrorova Malika Shavkatovna

SAMARKAND STATE MEDICAL UNIVERSITY

Key words: Caries, milk teeth, caries activity, 0.2% sodium fluoride solution

ANNOTATION

Caries of Milk Teeth appears from early childhood and grows steadily, and as a result, the number of severe complications increases. Early loss of milk teeth is their premature removal, which in turn leads to a violation of proper chewing and the risk of various anomalies and deformities in preschool children.

Bolalarda kariyesning klinik rivojlanish xususiyatlarini uzoq muddatli o'rganish shuni ko'rsatadiki, kariyes faolligining uchinchi darajasini tavsiflovchi belgilar orasida tish to'qimalarining tashqi ta'sirlarga past chidamliligini aks ettiruvchi alomatlar ustunlik qiladi, masalan, o'choqli demineralizatsiya (32,9%), ko'p miqdordagi ta'sirlangan tishlar ($KPp=1$ bolaga 11,7), intensivlikning yuqori o'sishi (0,9), pulpasiz va olib tashlangan tishlarning ko'pligi (tekshirilgan 1000 taga mos ravishda 50,47 va 70,6) va boshqalar.

Shu bilan birga, tish to'qimalarining qarshiligini oshiradigan dorilarning yuqori samaradorligini tasdiqlovchi ko'plab tadqiqotlarga qaramay, ushbu dorilarning patologik jarayonning rivojlanishi faolligi turli darajadagi bo'lgan bolalarda karies rivojlanishiga ta'sirini ko'rsatadigan ishlar yo'q.

Ushbu tadqiqotning maqsadi patologik jarayon faolligi III darajali 7-9 yoshli bolalarda kariesda tish to'qimalarining qarshiligini oshiradigan dori vositalarining samaradorligini o'rganish edi.

Tadqiqot usuli va obyektlari: Kuzatishda 916 nafar 1-3 sinf o'quvchilari III darajali kariyes faolligi $KPO + kp$ bo'yicha, ular yoshi va terapevtik va profilaktik ta'sirining tabiati bo'yicha 6 kichik guruhga bo'lingan (1-jadval).

(1-jadval)

Guruhlar	Bolalar soni		
	Tadqiqot guruhi	Nazorat guruhi	Jami
1-guruh	266 (1-guruh osti)	108 (4-guruh osti)	374
2-guruh	218 (2-guruh osti)	106 (5-guruh osti)	324
3-guruh	122 (3-guruh osti)	96 (6-guruh osti)	218
Jami	606	310	916

Bolalar yoshi va terapevtik va profilaktik ta'sirining tabiati bo'yicha 6 kichik guruhga bo'lingan.

Yil davomida barcha bolalar og'iz bo'shlig'ini uch marta ko'rikdan o'tkazdilar. Maktabdagi o'quv yili davomida tajriba guruhining 606 nafar o'quvchilari bolalar stomatologlarining nazorat ostida tishlarni tish cho'tkasi bilan yuvgandan keyin 2 daqiqa davomida 0,2% natriy ftorid eritmasi bilan (1 litr distillangan suv uchun 2 g natriy ftoridni o'z ichiga oladi) og'iz vannalari shaklida tishlarini davolash ishlari olib borildi. Jarayonlarning umumiy soni yiliga 1 dan 4 gacha amalga oshirildi.

Tadqiqot va nazorat guruhlarida kariyes faolligi KPO + kp bo'yicha doimiy tishlardagi kariyes intensivligining ortishi bilan taqqoslangan holda baholandi. Tadqiqot va nazorat guruhidagi bolalarda doimiy tishlarning shikastlanish darajasida statistik jihatdan muhim farqlar yo'q edi . (2-jadval).Olingan natijalarni statistik qayta ishlash uchun Student usuli va dispersiyani tahlil qilishdan foydalanilgan (A. M. Merkov va L. E. Polyakov; N. A. Ploxinskiy).

(2-jadval)

Guruhlar	KPO (M±m)		
	Tadqiqot guruhi	Nazorat guruhi	Jami
1-guruh	1.52±0.22 (1-guruh osti)	1.42±0.63 (4-guruh osti)	0.1
2-guruh	2.03±0.18 (2-guruh osti)	2.24±0.15 (5-guruh osti)	0.9
3-guruh	2.84±0.20 (3-guruh osti)	3.29±0.16 (6-guruh osti)	1.8

Dekompensatsiyalangan kariyesi bor bolalarda doimiy tishlarga zarar etkazish intensivligining boshlang'ich darajasi

Tadqiqot natijalari: O'tkazilgan tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, kariyesning dekompenatsiyalangan shakli bo'lgan 1-3-sinf o'quvchilarida og'iz vannalari uchun ftor o'z ichiga olgan eritmalardan foydalanish aniq, statistik jihatdan muhim profilaktik ta'sir ko'rsatadi (3-jadval).

Shu bilan birga, 1-sinf o'quvchilarida kariyesning kamayishi eng yuqori bo'ldi va 60,3% ni tashkil etdi; 2 va 3-sinf o'quvchilari orasida mos ravishda 50,5 va 52,9%. ANOVA tahlil ma'lumotlari yoshning natriy ftorid eritmalarining profilaktik samaradorligiga ta'sirini tasdiqladi ($n^2 = 3\%$).

Yil davomida tishlarni natriy ftorid eritmasi bilan davolash chastotasi 1 dan 4 gacha bo'lganligini hisobga olib, biz ushbu protseduraning chastotaga qarab profilaktika samaradorligini o'rgandik (4-jadval).

(4-jadval)

Bolalarni yoshga va yil davomida o'tkaziladigan profilaktik muolajalar soniga qarab guruhlarga taqsimlash

Guruhlar	Profilaktik tadbirning qaytarilish chastosi				
	1	2	3	4	Jami
1-guruh	44	80	98	4	266
2-guruh	23	54	85	5	218
3-guruh	17	35	45	2	122
Jami	84	16	22	1	606

Barcha guruhlardagi bolalarda doimiy tishlarning shikastlanish intensivligining dastlabki darajasi statistik jihatdan bir xil edi.

Tadqiqot natijalari profilaktika samaradorligi va protseduralar chastotasi o'rtasidagi bevosita bog'liqlikni ko'rsatadi (5-jadval).

Guruhlar	Kar ies intensivligi KPO (nazorat M ± m)	Profilaktik tadbirning qaytarilish chastosi							
		1		2		3		4	
		KP		K		K		KP	
		O intensivligi (M ± m)		PO intensivligi (M ± m)		PO intensivligi (M ± m)		O intensivligi (M ± m)	
1-	0.78 ±0.10	0.37 ±0.10	.90	0.3 9±0.06	.34	0.3 2±0.06	.94	0.1 2±0.06	.66
2-	0.95 ±0.12	0.79 ±0.27	.54	0.4 1±0.21	.18	0.2 6±0.08	.34	0.1 8±0.06	.74

3-	1.02 ±0.14	0.77 ±0.38	.62	0.7 1±0.28	.99	0.3 5±0.16	.15	0.4 0±0.18	.71
----	---------------	---------------	-----	---------------	-----	---------------	-----	---------------	-----

5-jadval ma'lumotlarini tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, 1-sinf o'quvchilarida natriy ftorid eritmasining tishlarning qattiq to'qimalariga bir marta ta'sir qilishdan keyin statistik ahamiyatga ega ($t=2,90$) profilaktik ta'sir kuzatilgan va protseduralar sonining ko'payishi bilan kuchaygan: to'rt marta davolashdan keyin $1 = 5,66$ va bitta ta'sirdan keyin $1 = 2,9$.

2-sinf o'quvchilarida aniq ta'sir faqat ikki marta profilaktika choratadbirlaridan so'ng qayd etildi, va 3-sinfda - uch martadan keyin va 2 va undan ko'proq profilaktika choralari boshlagan bolalarda to'rt marta qo'llashdan keyin bu darajaga etmadi. Shunday qilib, 1-sinfda.

Dispersiyani tahlil qilish natijalari profilaktika choralari samaradorligi nafaqat ularning ko'pligiga ($n=4\%$), balki bolaning yoshiga ham ($n = 3\%$) bog'liqligini tasdiqlaydi.

Bizning fikrimizcha, doimiy tishlardagi kariyes lezyonlarining boshlang'ich darajasiga qarab natriy ftorid eritmasining profilaktika samaradorligi to'g'risidagi ma'lumotlar alohida qiziqish uyg'otadi (6-jadval).

Jadvaldan ko'rinib turibdiki. 6, bolalar boshlang'ich KPU ko'rsatkichi bo'yicha taqsimlandi. Har bir yosh guruhida 4 dan ortiq CP bo'lgan bolalar soni 4 dan 8 gacha bo'lgan. Shuning uchun, yuvish samaradorligini baholashda biz ushbu guruh bolalarini hisobga olmadik.

Jadvaldan quyidagicha. 7, ko'pligidan qat'i nazar, yuvish samaradorligi KPU ning boshlang'ich darajasidan ta'sirlanadi. Shunday qilib, CP = 0 bo'lgan 1-sinf o'quvchilarida kariesning kamayishi 51,6% ni, CP = 1-2-51,3% ni, CP = 3-4 bo'lgan guruhda esa 90% ni tashkil etdi. 2-sinf o'quvchilari uchun (8 yosh) xuddi shunday muntazamlikni kuzatish mumkin.

2-sinf va undan ham ko'proq 3-sinf o'quvchilarida profilaktika choralari samaradorligining aniq pasayishi haqiqati, kariyesga eng sezgir tishlar sonining

kamayishi, shuningdek, otilib chiqqan doimiy tishlar sonining kamayishi bilan izohlanadi. bu yosh.

1-sinfda otilib chiqqan birinchi doimiy molarlar ko'pincha kariyes bilan ta'sirlanadi va yuqori va pastki jag'larning markaziy tishlari, qoida tariqasida, buzilmagan .

Shuning uchun, boshlang'ich darajasi CP = 3 4 bo'lgan 7 yoshli bolalar guruhida biz maksimal profilaktik ta'sirga egamiz . Biroq, profilaktika ta'siri kattaroq amaliy ahamiyatga ega , 77,4 va 53,1% ga teng bo'lgan 2 va 3-sinf o'quvchilarida bir xil boshlang'ich zarar darajasi.

Xulosa. Tadqiqotlarimiz shuni ko'rsatadiki, kariyes faolligi III darajali bolalarda tishlarning qarshiligini oshirish uchun og'iz vannalari shaklida 0,2% natriy fluorid eritmasidan foydalanish samarali chora hisoblanadi. Texnikaning arzonligi va mavjudligini hisobga olgan holda, biz olingan ma'lumotlarning ahamiyati amaliy sog'liqni saqlash uchun muhim ekanligini tan olishimiz kerak.

Ma'lumotlarimiz tahliliga asoslanib, biz kariyes faolligining II darajasi bo'lgan barcha bolalarga stomatologga har tashrifda og'iz bo'shlig'i gigienasi bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazishni, tishlarini nazorat ostida cho'tkalash, 0,2% natriy fluorid eritmasi bilan og'iz bo'shlig'i vannalarini o'tkazishni tavsiya qilamiz .

Adabiyotlar:

1. Rustambekovna, Akhrorova Malika Shavkatovna Shaimatova Azizakhon. "Manifestation of the oral mucosa in covid-19." Scientific Journal Of Medical Science And Biology 2.2 (2023): 7-16.

2. Шайматова А. Р., Ахророва М. Ш. Дифференциальный анализ распространённости и интенсивности кариеса зубов у детей дошкольного возраста в разных регионах самаркандской области //Журнал стоматологии и краниофациальных исследований. – 2023. – Т. 4. – №. 1.

3. Шайматова А. Р. Эффективность холисал-геля в лечении воспалительных заболеваний пародонта с использованием несъёмной

ортодонтической конструкции //Стоматология-наука и практика, перспективы развития. – 2022. – С. 218-221.

4. Rakhiberdiev R. A., Shaymatova A. R. Local prevention of dental caries in younger schoolchildren //Стоматология-наука и практика, перспективы развития. – 2022. – С. 243-245.

5. Amrulloevich G. S., Rustambekovna S. A., Kakhramonovich N. U. Oral cavity condition in children and adolescents with undifferentiated connective tissue dysplasia //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – Т. 9. – №. 9. – С. 18-30.

6. Rustambekovna G. S. A. S. A. Dental characteristics of the dental system in children connective tissue dysplasia //Journal of Modern Educational Achievements. – 2024. – Т. 2. – №. 1. – С. 101-112.

7. Бахтиёровна Р.С., Алишерович М.Г. Кариес – появление чёрных пятен //Международный междисциплинарный научный журнал «Галактика». – 2022. – Т. 10. – №. 12. – С. 432-435.

8. Bakhtiyorovna R. S. Aggressive parodontitis and the peculiarity of the course of treatment //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – Т. 7. – №. 7. – С. 279-285.

9. Раззокова Ш. Б. и др. Оценка эффективности профилактических мероприятий в разные сезоны года //Science and Education. – 2024. – Т. 5. – №. 3. – С. 170-174.

10. Раззокова Ш. Б. Некоторые варианты стомалгии и возможности их терапии //INNUC. – 2023. – Т. 2. – №. 2. – С. 344-347.

11. Bakhtiyarovna R. S. et al. Application of modern filling materials in pediatric dentistry //Journal of Modern Educational Achievements. – 2023. – Т. 3. – №. 3. – С. 235-239.

12. Гаффоров С. А., Шайматова А. Р., Шамсиева М. О. Обзорный анализ стоматологического статуса детей и подростков, страдающих различными формами дисплазии соединительной ткани //Integrative dentistry and maxillofacial surgery. – 2022. – Т. 1. – №. 2. – С. 28-36.